

ЦАКОВИ

ПОГРЕШНИМ

● Зашто држава не реагује и не спречава незаконитости у раду општина на чијим територијама се налазе легати, фондови и задужбине? Које је у интересу да се питање задужбина коначно не реши на начин како су донатори желели?

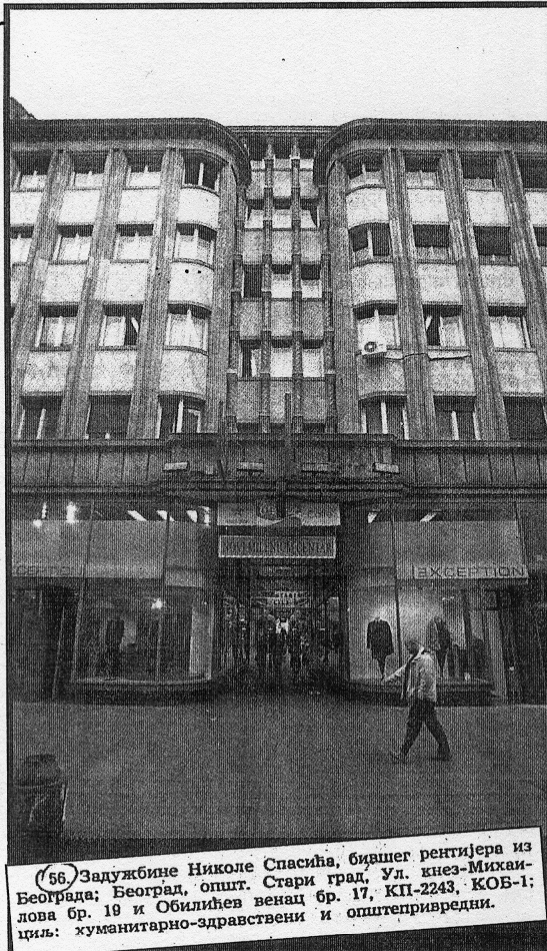
Пише: Милан Петровић
Фото: А. Илић

Седиште задужбине Николе Спасића велетрговца из Београда налази се у улици Кнез Михаиловој бр. 47. У разговору са овлашћеним пуномоћником адвокатом Војиславом Бекићем сазнајемо врло битне податке.

Никола Спасић је рођен 2. новембра 1838. у Београду где је дуго живео и радио. За време свог успешног трговачког рада створио је иметак који је по овдашњим вредностима био упоређиван са Нобеловом наградом. Био је ожењем Анастасијом Након Спасића са којом није имао порода.

Обостраном вољом цео свој иметак су завештали српском роду. Као на пример: Спасићева кућа у улици Кнез Михаиловој бр. 19. У истој улици на броју 33, такође у истој улици на броју 37 се налази Дом српског народног инвалидског фонда Свети Ђорђе.

Болница у Куманову, Дом за старе и изнемогле грађане у Књажевцу, Клиничко болнички центар Звездара. За свога живота Никола Спасић је одликован Таковским крстом

56) Задужбине Николе Спасића, бившег рентијера из Београда; Београд, општ. Стари град, Ул. кнез-Михаилова бр. 19 и Обилићев венац бр. 17, КП-2243, КОБ-1; црњ: хуманитарно-здравствени и општепривредни.

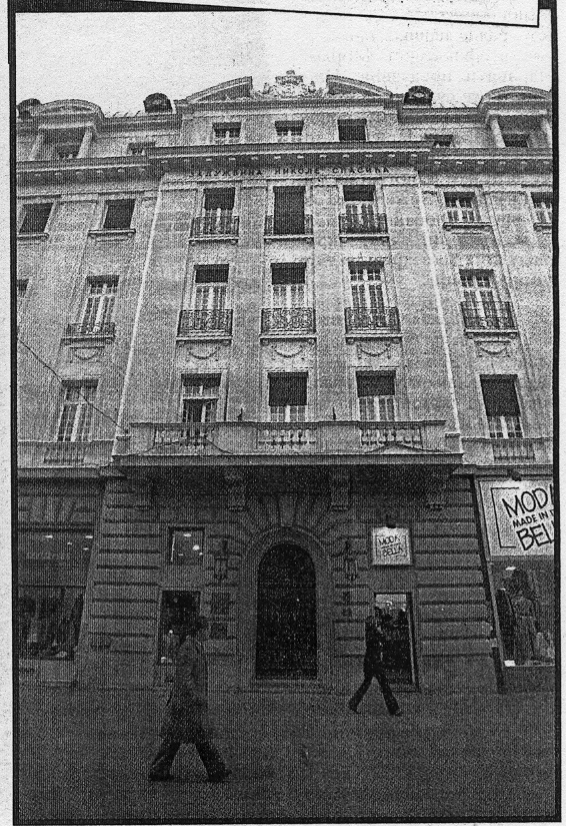
четвртог степена и орденем Свети Сава трећег степена. Имовина задужбине у моменту оснивања састојала се од 290 акција Народне банке, 30 акција Београдске задруге, 247 акција београдске Трговачке банке, 682 Прометне банке, 100 акција за подизање зграда, 30 акција Црногорске банке, 50 акција Осигуравајућег завода Србија и непокретна имовина од три велике тзв. Спасићеве куће са укупно 36 дућана, 46 великих и мањих станова и две канцеларије.

Веома је интересант и Инвалидски фонд Свети Ђор-

ђе из Кнез Михаилове 37 који је искључиво намењен хуманитарној помоћи породицама погинулих ратника. Налази се на КП - 1863, КОБ-1.

У огромној жељи у знак захвалности српској војсци над жртвама које је поднела како у балканским тако и у Првом светском рату, Никола је подигао и изричито њој и намењено већ поменуто зграду, новчана средства од прилога и породице Вајферт као и акције у борским рудницама. Од три задужбине намењене помоћи породицама како погинулих ратника тако и ратних инвали-

33) Дома српског народног инвалидског фонда Свети Ђорђе — задужбине Николе Спасића, трговца из Београда; Београд, општ. Стари град, Ул. кнез-Михаилова бр. 37 и Вука Караџића бр. 8, КП-1863, КОБ-1; црњ: хуманитарна помоћ породицама погинулих ратника.

да Фонд Свети Ђорђе је била највреднија.

На наше питање зашто задужбине господина Николе Спасића нису у функцији, господин Бекић испред Управног одбора кога чине председник Управног одбора, проф. др Живорад Гајић у пензији, проф. др Јуриј Бајец, др Светлана Ковачевић и господин Драгуљуб Васић, нам укратко објашњава:

Од како је наша задужбина обновила рад а регистрована је под редним бројем 1 у Министарству културе, осим симболичне станарине коју Инфо-

стан финансира у име нас, никаквих других прихода немамо, јер је 4884 квм пословног простора још национализацијом предато на управљање Пословном простору општине Стари град. Процењујемо да с обзиром на атрактивност локације и тржишну цену закупа пословног простора Општина Стари град противно вољи донатора око 250.000,00 евра месечно узима у своју касу а не за помоћ и благодет онима којима је намењена. Не можемо да схватимо да Општина Стари град, затим Министарство културе РС противно вољи до-

ПАРА У РУКАМА

натора, противно свим законима о задужбинама и фондovima узима туђе и сама себи прерасподељује средства која су отета од болесних, сиромашних, ратом унакажених, а такође не финансирају се ни хуманитарни фондови за школство, просвету, здравство, помоћ и напредак села и образовање омладине.

Постављам питање докле ће и ова власт – демократска, као и све претходне од национализације 1959. отимајући туђе финансирати своје сопствене потребе.

Ево на пример. Када умре носилац права коришћења стана у задужбини, исти се не враћа задужбину већ непосредном доделом од стране општинских власти у њих се "убацују" виђенији моћници општинара, њихови рођаци, блиски пријатељи и "јаки" људи. Како су радиле прошле власти тако раде и ови сада, који се на сва уста хвале демократијом а нису испунили једно од основних обећања дата 2000. године о повраћају национализоване и одузете имовине физичким и правним лицима.

Да будемо прецизни нешто од имовине физичким лицима је враћено, али задужбине и фондови који су били основани пре Другог светског рата нису.

Колико је нама познато једино смо ми из Задужбине Николе Спасића успели да обновимо рад и да на симболичан начин држави и њеним извршиоцима на општини докажемо да ипак постојимо. Можда захваљујући и томе попуна новим члановима Извршног одбора угледним представницима заједнице врши тако што ми када нас неко напусти из биолошких, здравствених или других разлога предложимо његову замену. На наше питање шта је суштина проблема враћања задужбина корисницима које су и намењене кратко нам је речено - новац. Сви приходи из задужбина које су по различитим општинама иду у њихову касу и они су им најслађи јер су туђе паре.

Због таквих незаконитих

поступака како општине тако и Министарства културе које је за то задужено и код којих се у регистру и воде задужбине, трпе најугроженији којима је та помоћ и потребна.

Нисмо могли да се начуди-мо да на улазу у улици Вука Караџића број 8. (зграда је власништво Српског инвалидског фонда Свети Ђорђе) корисници су између осталих: Српска реч, Гласило СПО-а и адвокатска канцеларија Суботић - Хомен. Госпођа Хомен је иначе мама оног јуноше Хомена из Отпора који се иначе на сва уста залаже за правду, поштење и рашчињавање са свим незаконитим радњама. Како су сами молили грађане да им

време а он би требао да буде на радном месту, најалост не можемо доћи јер је он, "па богу зар не знате да су предизборне активности, јако је заузет". Отворено постављамо питање да ли је председник ИО дужан да у радно време буде на свом радном месту, иако није, да се одмах отпусти као и сваки други запослени који не дође пет радних дана на посао без оправданог изостајања.

Његово политичко и страначко опредељење нас као грађане не занима и он то може да ради и ван радног времена што је његово и грађанско право. А ми нисмо дужни да трпимо нерад и не извршавање радних обавеза оних који су их сами добровољно прихватили.

Постављамо и отворено питање министру културе господину Лечићу: Да ли Ви знате шта вам и како раде људи који у Вашем министарству воде задужбине, легате, фондове, који могу да се врате у функцију, а нису и зашто?

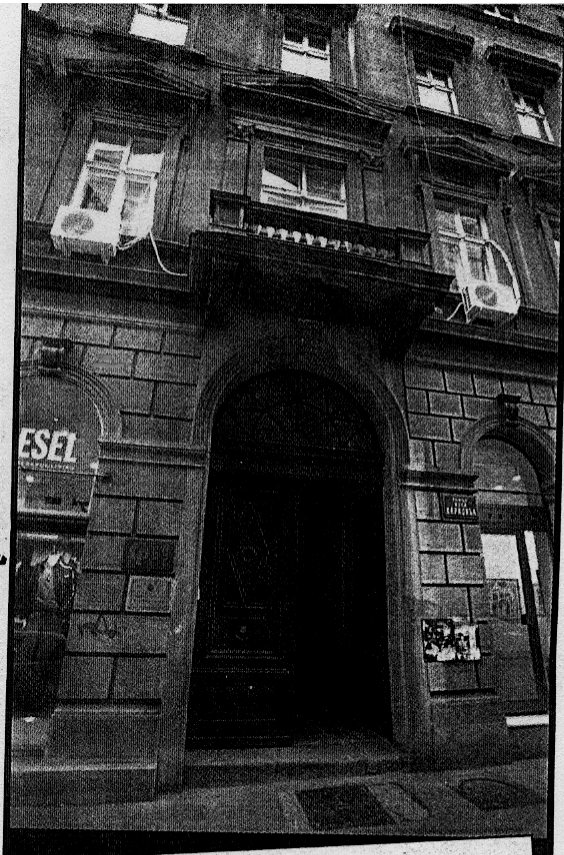
Колико средстава из отетих задужбина држава узима, како их троши, коме их намењује и зашто се не изврши финансијска контрола и све друге врсте контрола у раду како старих задужбина, а посебно новокомпонованих фондација неких што су зарадили паре на шерпама и других који имају своје телевизије, банке итд?

У прошлом броју смо навели како су се општински органи Палилуле насилно уселили у зграде ратничке задужбине.

У овом броју смо навели општину Стари град, јер је то општина у најесклузивнијем делу града која узима енормне своје новца отимајући од болесних, сиромашних и ратом оштећених својих грађана.

Приређивач посебну захвалност и поштовање изражава госпођи Мири Софронијевић, чија је књига "Даривали су своје отечеству" била од непроцењиве користи у скромном покушају да сачувамо преостале задужбине од заборавља.

У следећем броју обрадићемо задужбине Београдског универзитета.

57. Задужбине Николе Спасића, бившег рентијера из Београда; Београд, опшг. Стари град, Ул. кнез-Михаилова бр. 33 и Јакшићева бр. 1, КП-2215, КОБ-1; циљ: хуманитарно-здравствени и општегигијенски.

58. Задужбине Николе Спасића, бившег рентијера из Београда; Београд, опшг. Стари град, Ул. кнез-Михаилова бр. 47 и 7; Јула бр. 17, КП-1849, КОБ-1; циљ: хуманитарно-здравствени и општегигијенски.

59. Задужбине Димитрија Милојевића и жене му Наталије; Београд, опшг. Стари град, Ул. Цорца Вашићтона бр. 12, КП-1529, КОБ-1; циљ: хуманитарна помоћ ратним инвалидима.

Општине на чијим су територијама задужбине, понашају се као разбојници, отимају туђе и троше по својој вољи

се донесу папири који указују на незаконите појаве, очекујемо од њих који поштују правду и поредак тако што ће замоли-ти госпоњу Хомен да изађе из простора који је намењен помоћи породицама погинулих ратника.

То исто очекујемо и од господина Вука Драшковића да своје партијско гласило смести у просторе СПО-а, а ослободи простор који су сами себи доделили док су били на власти.

У жељи да сазнамо шта општинске надлежне службе чине да се проблем задужбине Николе Спасића и Фонда Свети Ђорђе реши данима смо покушавали да успоставимо контакт са председником Извршног одбора господином Небојшом Бакарцем, али нам је његова љубазна секретарица упорно објашњавала да до председника, иако је радно

